

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ПАЛАТАИ САВДОИ САНОАТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 1998, №10, мод. 100)

Ҳамин Қонун асосҳои умумии ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии фаъолияти Палатаи савдои саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян мекунад, усулҳои муносиботи мутақобилаи онро бо давлат муқаррар менамояд.

Моддаи 1. Мафҳуми Палатаи савдои саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Палатаи савдои саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Палата) ташкилоти ғайридавлатӣ ва ғайритиҷоратӣ мебошад ва корхонаҳо ва соҳибкорони Ҷумҳурии Тоҷикистонро муттаҳид месозад.

Палатаи савдои саноатӣ ҳамчун ташкилоти ғайридавлатӣ ва ғайритиҷоратӣ фаъолияти хоҷагидорӣ худро танҳо вобаста ба иҷрои вазифаҳои оинномавии худ анҷом медиҳад ва ғайридастур ба дастамадаро дар байни аъзои худ тақсим намекунад.

Палатаи савдои саноатӣ шахси ҳуқуқӣ мебошад.

Моддаи 2. Қонунгузорӣ дар бораи Палатаи савдои саноатӣ

Қонунгузорӣ дар бораи Палатаи савдои саноатӣ аз ҳамин Қонун, дигар қонунҳо ва асноди ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон иборат аст.

Амали ин Қонун ба аъзои Палатаи савдои саноатӣ ҳангоми анҷом додани фаъолияти, ки бо узвият дар Палатаи савдои саноатӣ вобаста намебошад, татбиқ намегардад.

Номи «Палатаи савдои саноатӣ» ва ибораҳои, ки дар асоси он сохта шудаанд, танҳо дар номи ташкилотҳои истифодаи шуда метавонанд, ки аз тарафи Палата мутақобилӣ муқаррароти ҳамин Қонун таъсис дода шудаанд.

Дигар ташкилотҳо ҳақ надоранд, ки дар номҳои худ ибораҳои «палатаи савдои саноатӣ», «палатаи савдо», «палатаи саноат»-ро истифода намоянд ва онҳо набояд бо номҳои, ки ин калимаҳо дар ҳамин гуна ибораҳо дарбар мегиранд, ба қайди давлатӣ гирифта шаванд.

Моддаи 3. Мақсадҳо ва вазифаҳои асосии Палатаи савдои саноатӣ

1. Палатаи савдои саноатӣ фаъолияти худро бо мақсади мусоидат ба рушди иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамгироии он ба низоми хоҷагидорӣ ҷаҳонӣ, ташаккули зербинои муносибати муносибатҳои бозаргонӣ, ба вучуд овардани шароити мусоид барои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ, танзими муносиботи соҳибкорон бо шарикони иҷтимоии онҳо, тараққиӣ ҳамаҷонибаи соҳибкорӣ, робитаҳои тиҷоратӣ иқтисодӣ ва илмӣ техникаи соҳибкорони Тоҷикистон бо соҳибкорони кишварҳои хориҷӣ анҷом медиҳад.

Палатаи савдои саноатӣ вазифаҳои асосии зеринро иҷро мекунад:

- ба корхонаҳо, соҳибкорон ва иттиҳодияҳои онҳо кӯмак мерасонад, онҳоро намояндагӣ мекунад ва манфиатҳои онҳоро оид ба масъалаҳои, ки ба анҷом додани фаъолияти хоҷагидорӣ, аз ҷумла дар хориҷа вобастаанд, ҳимоя менамояд;

- дар асоси шартномаи ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои асоси ҳуқуқӣ ва шахрвандони Тоҷикистонро дар соҳаи тиҷорати байналхалқӣ, моликияти саноатӣ ва зеҳнӣ амалӣ мегардонад;

- ба рушди ҳамаи навъҳои фаъолияти соҳибкорӣ, бо дарназардошти манфиатҳои иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соҳаҳои хоҷагии халқ ва корхонаҳо мусоидат мерасонад;

- муносибати мутақобиларо дар байни субъектҳои фаъолияти соҳибкорӣ, ҳамкориҳои мутақобилаи онҳоро бо давлат дар симои мақомоти он, ҳамчунин шарикони иҷтимоӣ ташкил мекунад;

- вазифаҳои намояндагии аъзои Палатаро дар ташкилотҳои байналхалқӣ тиҷоратӣ, молиявӣ ва дигар созмонҳои иқтисодӣ анҷом медиҳад;

- ба инкишофи низоми таҳсилот ва тарбияи кадрҳо барои фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат мерасонад, дар таҳия ва татбиқи барномаҳои байнидавлатӣ дар ин соҳа ширкат менамояд;

- ба соҳибкорон, иттиҳодияҳо, иттифокҳо, ассоциацияҳои онҳо хизматҳои иттилоотӣ мерасонад, ба ташкили зербинои хизматрасонии иттилоотӣ соҳибкорӣ мусоидат мекунад;

- ба рушди содироти молу маҳсулот ва хизматрасониҳои ватанӣ аз ҷумҳурӣ мусоидат мекунад, ба корхонаҳо ва соҳибкорони Тоҷикистон дар гузаронидани амалиёт дар бозори

берунӣ ва аз худ кардани шаклҳои нави ҳамкориҳои тиҷоратӣ иқтисодӣ ва илмӣю техникӣ кӯмаки амалӣ мерасонад;

- ҳайатҳои хориҷӣ, намоёндагонӣ доираҳои соҳибкорон ва миссияҳоро қабул мекунад, ба ҷустуҷӯи шарикон ва барқарор намудани робитаҳои корӣ мусоидат мерасонад, ҳамчунин барои соҳибкоронӣ Тоҷикистон, ки ба дигар кишварҳо мераванд, чунин вазифаҳоро иҷро мекунад;

- оид ба масъалаҳои фаъолияти соҳибкорӣ ва фаъолияти иқтисодии хориҷӣ хизматҳои иттилоотӣю машваратӣ мерасонад;

- дар байни соҳибкоронӣ Тоҷикистон ва шариконӣ хориҷӣ вазифаҳои миёнаравиро анҷом медиҳад;

- бо палатаҳои савдо ва дигар ташкилотҳои ҳаммонанд дар хориҷа робитаҳо барқарор мекунад ва онҳоро инкишоф медиҳад, бо палатаҳо ва ташкилотҳои мазкур созишномаҳо мебандад, миссияҳо ва ҳайатҳои иқтисодӣ ва тиҷоратӣ ташкил мекунад;

- бо супориши ашхоси ҳуқуқӣ ва воқеии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои хориҷӣ оид ба сифат, назорати миқдор ва пуррагии молу маҳсулот экспертизаҳо мегузаронад;

- таҳсил ва коромӯзии мутхассисонро барои фаъолияти соҳибкорӣ ва дигар навъҳои таҳсилро, аз ҷумла дар хориҷа ташкил мекунад;

- доир ба тарҷума, аз ҷумла тарҷумаи шифоҳии асноди техникӣ, маводи маълумотию рекламавӣ ва дигар мавод хизмат мерасонад;

- фаъолияти рекламавиро, ки барои иҷрои вазифаҳои палатаи савдои саноатӣ ва қонунгардонидани эҳтиёҷоти аъзои он зарур аст, анҷом медиҳад, лоиҳаҳо тартиб медиҳад ва низомӣ намоишро барои соҳибкоронӣ Тоҷикистон ва давлатҳои хориҷӣ таъмин мекунад, аломатҳои молу маҳсулот, нишонаҳои фирма, намунаҳои саноатӣ ва дигар тарҳҳои ороиширо таҳия менамояд;

- дар ҳудуди ваколатҳои доштааш дар мавриди роҳ надодан ба рақобати ғайрисолим ва шариконӣ ғайри қобили корӣ ва пешгирии онҳо тадбирҳо меандешад;

- дар танзими баҳсҳои, ки дар байни корхонаҳо, соҳибкорон ба вучуд меоянд, кӯмак мерасонад.

Палата ҳамчунин мутобиқи қонунҳо ва асноди қонунӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дигар вазифаҳоро низ анҷом медиҳад.

Моддаи 4. Принципҳои фаъолияти Палатаи савдои саноатӣ

Палатаи савдои саноатӣ фаъолияти худро дар асоси принципҳои ихтиёрӣ, баробарии аъзои он ва худидоракунии ба роҳ мемонад.

Моддаи 5. Муносиботи мутақобилаи Палатаи савдои саноатӣ бо мақомоти давлатӣ

Палатаи савдои саноатӣ дар чараёни иҷрои ўҳдадорихои худ бо мақомоти давлатӣ ҳамкорӣ мекунад.

Давлат назоратро аз болои фаъолияти Палатаи савдои саноатӣ дар асоси ҳамин Қонун ва дигар асноди қонунӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ мемонад.

Дахлати мақомоти давлатӣ ба фаъолияти Палата, ба истиснои ҳолатҳои, ки бо қонунгузорӣ пешбинӣ шудаанд, мумкин нест.

Моддаи 6. Таъсиси Палатаи савдои саноатӣ

Палатаи савдои саноатӣ бо ташаббуси на камтар аз панҷ муассис таъсис дода мешавад.

Муассисони Палатаи савдои саноатӣ анҷумани (конференция) муассис ё маҷлиси умумиро даъват мекунанд, ки дар он Оиннома қабул карда ва мақомоти роҳбарикунандаи Палата таъсис дода мешаванд.

Моддаи 7. Узвият дар Палатаи савдои саноатӣ

Ашхоси ҳуқуқӣ ва воқеии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва иттиҳодияҳои онҳо аъзои Палатаи савдои саноатӣ буда метавонанд.

Узвият дар Палатаи савдои саноатӣ ҳуқуқ медиҳад, ки аъзои он:

- дар қабули қарорҳо дар анҷуманҳо, дар қори дигар мақомоти Палата, ҳамчунин дар таъсиси мақомоти мазкур мутобиқи муқаррароти дар асноди муассис зикршуда ширкат намоёнд;

- аз имтиёзот ва ҳуқуқе, ки дар асноди муассиси Палатаи савдои саноатӣ пешбинӣ шудаанд, истифода баранд.

Моддаи 8. Оинномаи Палатаи савдои саноатӣ

Оинномаи Палатаи савдои саноатӣ бояд нукоти зеринро пешбинӣ намояд:

- а) ном, мақсадҳо ва вазифаҳои Палата;
- б) шароит ва тартиби қабул ба узвияти Палата ва хориҷ шудан аз он;
- в) ҳуқуқ ва ўҳдадорихои аъзои Палата;
- г) салоҳият ва тартиби таъсиси мақомоти роҳбарикунандаи Палата, мўҳлатҳои ваколатҳои мақомоти роҳбарикунанда ва тартиби аз тарафи онҳо қабул шудани қарорҳо;
- д) манбаъҳои бавучудоии маблағҳо ва дигар амволи Палата ва тартиби истифодаи онҳо;
- е) сохтори Палата;
- ж) тартиби ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Оинномаи Палата;
- з) тартиби қатъи фаъолияти Палата;

Дар Оиннома ҳамчунин муқаррароти дигар низ, ки ба фаъолияти Палатаи савдои саноатӣ мансубанд, пешбинӣ шуда метавонанд.

Оинномаи Палатаи савдои саноатӣ набояд бо қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат дошта бошад.

Моддаи 9. Бақайдгирии давлатии Палатаи савдои саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Бақайдгирии давлатии Палатаи савдои саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Вазорати адлиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Палатаи савдои саноатӣ аз рӯзи бақайдгирии давлатии он ҳуқуқи шахси ҳуқуқиро доро мегардад.

Бақайдгирии давлатии тағйирот ва иловаҳо ба Оинномаи Палатаи савдои саноатӣ бояд бо ҳамон тартиб ва дар ҳамон мўҳлатҳое анҷом дода шавад, ки бақайдгирии Палатаи савдои саноатӣ анҷом дода мешавад.

Бақайдгирии Палатаи савдои саноатиро танҳо дар сурате рад кардан мумкин аст, ки агар тартиби муқарраргардидаи таъсиси Палатаи савдои саноатӣ вайрон карда шуда бошад, ҳамчунин агар Оинномаи Палата бо қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқат надошта бошад. Бо сабабҳои дигар рад намудани бақайдгирии Палатаи савдои саноатӣ ғайриқонунӣ мебошад.

Дар сурати рад намудани бақайдгирии Палата мақоми дахлдор вазифадор аст, ки дар мўҳлати панҷ рӯз аз рӯзи қабули қарор дар ин бобат ба аризадиҳанда хабар диҳад ва муқаррароти қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки асноди муассиси пешниҳодшуда бо онҳо муҳолифат доранд, зикр намояд.

Доир ба радди бақайдгирии Палатаи савдои саноатӣ ба суд шикоят кардан мумкин аст.

Моддаи 10. Ҳуқуқи Палатаи савдои саноатӣ

Палатаи савдои саноатӣ дорои тамоми ҳуқуқе, ки барои иҷрои мақсадҳо ва вазифаҳои он заруранд ва бо ҳамин Қонун ва Оинномаи он муайян карда шудаанд, мебошад.

Палатаи савдои саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳақ дорад, ки:

1) дар таҳияи лоиҳаҳои қонунҳо ва дигар асноди меъёрӣ дар соҳаи иқтисод, амалӣ намудани робитаҳои иқтисодии хориҷӣ, ҳамчунин доир ба масъалаҳое, ки ба манфиатҳои субъектҳои фаъолияти соҳибкорӣ дахл доранд, ширкат намояд;

2) манфиатҳои қонунии аъзои худро дар мақомоти давлатӣ ва дигар мақомот намояндагӣ ва ҳимоя намояд;

3) бо тартиби муқаррарнамудаи қонун ба корхонаҳо ва соҳибкорони ватанӣ ва хориҷӣ дар патентонии ихтироот, колбадҳои муфид, намунаҳои саноатӣ, бақайдгирии аломаҳои молу маҳсулот, нишонаҳои хизматрасонӣ ва номгӯи ҷойҳои асли баромади молу маҳсулот кўмак расонад;

4) ҳам дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳам дар хориҷа муомилот аз ҷумла муомилоти тижоратии хориҷӣ, кредитӣ, векселӣ, амалиёт бо саҳмияҳо ва дигар коғазҳои арзишнок ва дигар амалиётро бо ашхоси ҳуқуқӣ ва воқеӣ анҷом диҳад;

5) ҳам дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳам дар хориҷа амволи манқул ва ғайриманқулро созад, харидорӣ намояд, бегона кунад, ба иҷора гирад ва ба иҷора ихад;

6) ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар масъалаи дар ҷумҳурӣ кушодани намояндагҳои палатаҳои савдо, ассоциацияҳо ва иттифокҳои соҳибкорон, ҳамчунин фирмаҳо ва ташкилотҳои хориҷие, ки ба ҳамкорӣ бо онҳо Палата ва аъзои он манфиатдоранд, бо дарназардошти мушаххассоти фаъолияти онҳо, пешниҳодҳо манзур намояд;

7) бо супориши корхонаҳо ва соҳибкорони ватанӣ ва хориҷӣ экспертиза, назорати сифат, микдор ва пуррагии молу маҳсулоти содиротӣ ва воридотӣ, аз ҷумла ашёи хом ва таҷҳизотро гузаронад;

8) сифатномаҳои асли баромади молу маҳсулот, ҳамчунин дигар асноди марбут ба анҷом додани фаъолияти иқтисодии хориҷиро тасдиқ намояд;

9) феҳристи ғайридавлатии корхонаҳо ва соҳибкоронро, ки вазъи молиявӣ ва иқтисодии онҳо дар бораи эътимоднокии онҳо ҳамчун шарикон дар фаъолияти соҳибкорӣ дар ҷумҳурӣ ва хориҷа шаҳодат медиҳад, пеш барад;

10) намоишҳои байналхалқӣ ташкил намояд, ҳамчунин омода ва доир намудани намоишҳои молу маҳсулоти ватаниро дар хориҷа таъмин созад;

11) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва хориҷа корхонаю муассисаҳо ташкил намояд, таҷдиди ташкил диҳад ва барҳам диҳад, ҳамчунин дар ташкили корхонаҳои муштарак, утоқҳои тиҷорат ва дигар сохторҳо ширкат намояд;

12) филиалҳо ва намояндагҳои худро, аз ҷумла дар хориҷа кушояд;

13) барои таъмини фаъолияти соҳибкорӣ рӯзномаҳо, маҷаллаҳо ва дигар маводи нашаротиро интишор диҳад;

14) усулҳои пешбурди фаъолияти худро мустақилона муайян намояд, сохтор, ҷадвали штатӣ, теъдоди кормандон, шакл ва андозаҳои музди меҳнат ва ҳавасмандгардонии моддии меҳнати онҳоро муқаррар созад;

15) дигар ваколатҳоеро, ки бо қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат надошта бошанд, амалӣ намояд.

Асноди ҳуқуқие, ки аз тарафи Палатаи савдои саноатӣ дар ҳудуди салоҳияти он дода шудаанд, дар тамоми қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон эътибор доранд.

Ҳуқуқҳои Палатаи савдои саноатӣ дар Оинномаи он инъикос ва бо тартиби пешбиниамудаи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 11. Моликияти Палатаи савдои саноатӣ

Палатаи савдои саноатӣ метавонад дар моликияти худ биноҳо, иншоот, таҷҳизот, саҳмияҳо, дигар коғазҳои арзишнок ва амволи дигари алоҳидае, ки барои иҷрои вазифаҳои оинномавӣ заруранд, дошта бошад.

Корхонаҳое, ки аз тарафи Палатаи савдои саноатӣ таъсис дода шудаанд, амволи мавҷудаи худро дар доираи ваколатҳои ба онҳо аз тарафи Палата додашуда мутобиқи мақсадҳо ва вазифаҳое, ки бо оинномаҳои онҳо, ҳамчунин шартномаҳои дар байни Палатаи савдои саноатӣ бо корхонаҳои мазкур басташуда пешбинӣ гардидаанд, истифода мебаранд ва ихтиёрдорӣ мекунанд.

Манбаи маблағҳои Палатаи савдои саноатӣ ҳиссаҳои дохилшавӣ ва ҳаққи узвият, даромадҳо аз фаъолияти худӣ ва фаъолияти хоҷагидорӣ корхонаҳои таъсисдодаи он ва дигар маблағҳои воридшуда мебошанд.

Маблағҳои Палатаи савдои саноатӣ барои таъмини фаъолияти он ва таъсиси фондҳои он истифода бурда мешаванд.

Ҳангоми аз Палатаи савдои саноатӣ хориҷ шудани аъзои он ҳаққулузвиятҳои пардохтшуда баргардонидани намешаванд ва даъво ба ҳиссаи амволи Палатаи савдои саноатӣ қабул карда намешавад.

Ҳуқуқи моликияти Палатаи савдои саноатӣ бо қонун муҳофизат карда мешавад.

Моддаи 12. Масъулияти Палатаи савдои саноатӣ

Палатаи савдои саноатӣ барои ўҳдадорӣҳои худ бо амволе, ки ба он тааллуқ дорад, масъул аст.

Палатаи савдои саноатӣ барои ўҳдадорӣҳои аъзои худ масъулият надорад ва аъзои он низ барои ўҳдадорӣҳои Палатаи савдои саноатӣ масъул намебошанд.

Палатаи савдои саноатӣ барои ўҳдадорӣҳои корхонаҳои таъсисдодаи худ масъулият надорад ва корхонаҳои мазкур низ барои ўҳдадорӣҳои Палатаи савдои саноатӣ масъул намебошанд.

Моддаи 13. Робитаҳои байналхалқии Палатаи савдои саноатӣ ва ширкат дар ташкилотҳои

байналхалқӣ

Палатаи савдои саноатӣ мутобиқи қонунҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Оинномаи худ метавонад робитаҳои мустақими байналхалқӣ дошта бошад ва созишномаҳои дахлдор бандад.

Палатаи савдои саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон манфиатҳои аъзои худро дар Палатаи байналхалқии савдо, Ассоциацияи байналхалқӣ оид ба ҳифзи моликияти саноатӣ, Бюрои байналхалқии намоишҳо, Ташкилоти байналхалқии меҳнат, ҳамчунин дигар ташкилотҳои байналхалқӣ дар масъалаи марбут ба фаъолияти соҳибкорӣ намояндагӣ мекунад.

Барои иҷрои вазифаҳои худ Палата филиалҳо ва намояндагиҳои худро дар хориҷа таъсис медиҳад, ҳамчунин ҳақ дорад, ки якҷоя бо кишварҳои хориҷӣ палатҳои тиҷоратӣ ва тиҷоратиро саноатии муштарак таъсис диҳад.

Моддаи 14. Шартномаҳои байналхалқӣ

Агар дар шартномаҳои байналхалқии Ҷумҳурии Тоҷикистон қоидаҳои муқаррар шуда бошанд, ки аз қоидаҳои ҳамин Қонун фарқ дошта бошанд, он гоҳ қоидаҳои шартномаи байналхалқӣ мавриди истифода қарор мегиранд.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Э.Раҳмонов

ш.Душанбе, 22 май соли 1998
№ 603